

تعیین حجم نمونه در رگرسیون لجستیک

مهدى یوسفی نژاد عطاری^۱، سعید کلاهی رنجی^۲، ویدا کرباسی^۳

چکیده:

مسئله تخمین حجم نمونه در کاربردهای پزشکی به خصوص در موارد آزمایشات گران قیمت نشانگرهای زیستی دارای اهمیت است. این مقاله به توصیف مسئله تحلیل رگرسیون لجستیک با الگوریتم های تخمین حجم نمونه که عبارتند از روش های آماری تک متغیری، رگرسیون لجستیک، تقاطع اعتبار و استنباط بیز می پردازد. نویسندها با پارامترهای مدل رگرسیونی به عنوان متغیر چند متغیری با هدف تخمین حجم نمونه با استفاده از فاصله بین توابع توزیع پارامتر در مجموعه های داده تقاطع اعتبار رفتار می کنند. در اینجا نویسندها کمکی جدید برای داده کاوی و آموزش آماری با حمایت ریاضیات کاربردی ارائه می دهند.

واژه های کلیدی: رگرسیون لجستیک، حجم نمونه، انتخاب ویژگی، استنباط بیز، واگرایی کالبک لاپر.

۱ مقدمه

مریض با اختلال در سیستم قلبی-عروقی است. کارشناسان ۲۰

ویژگی که نمونه را توصیف می کند را نام گذاری کرده اند. در بخش ۳ مسئله انتخاب ویژگی بحث شده و در بخش ۴ روش های تعیین کمترین حجم نمونه مورد بحث قرار گرفته اند [۴، ۵]. با این مجموعه از ویژگی ها مدل بسیار پیچیده می باشد. به همین دلیل، قبل از برآورده حجم نمونه، ما مجموعه ای از ویژگی های که اندازه کوچکتری از آن است به طبقه بندی موثر بیماران پرداخته شد. در رگرسیون لجستیک، ویژگی ها با استفاده از روش رگرسیون گام به گام انتخاب شده است [۶، ۷]. در محاسبات آزمایشی ما یک جستجوی جامع پیاده سازی شده است. این باعث می شود که هر ترکیب ممکن از ویژگی ها در نظر گرفته شده است [۸، ۹، ۱۰].

در سال ۲۰۱۵ باش در تحقیقی به بررسی انواع روش های تعیین حجم نمونه توسط یک مطالعه شبیه سازی پرداخت که به امتیاز بندی روش های مختلف از جمله رگرسیون لجستیک پرداخت [۱۴]. فرانک و هارل فصلی از کتاب خود با عنوان استراتژی های مدل رگرسیون را به رگرسیون لجستیک دو دویی مدل رگرسیونی تخمین زده شده اند. نمونه مورد مطالعه شامل ۳۱ (باینری) اختصاص داده اند [۱۵].

این مقاله به تحلیل رگرسیون لجستیک به کار رفته در طبقه بندی مشکلات در مسائل پزشکی اختصاص داده شده است که گروهی از بیماران به عنوان گروه نمونه مورد تحقیق و بررسی قرار گرفته اند [۱]. هر مریض با دسته ای از ویژگی ها که نشانگر زیستی نامیده می شود توصیف شده و افراد به دو کلاس طبقه بندی شده اند.

به دلیل هزینه بالای آزمایشات، تعداد بیماران در نمونه مورد مطالعه در این مقاله تقریباً کوچک است. دو کلاس به ترتیب شامل ۱۴ و ۱۷ مریض می باشد. در این مورد سازگاری بیش از حد مدل طبقه بندی غیر قابل اجتناب است. این منجر به مسئله تخمین حجم نمونه می شود [۲، ۳]. تعیین حجم نمونه به این دلیل حائز اهمیت است که در مسائلی نظر طبقه بندی مشکلات در مسائل پزشکی که در این مقاله مورد بحث قرار گرفته، هزینه آزمایش یک مریض بسیار گران تمام می شود بنابراین باید تخمینی دقیق در مورد حجم نمونه صورت گیرد.

مطلوب مورد بحث در این مقاله عبارتند از: توصیفی مختصراً رگرسیون لجستیک، در بخش ۲ این مقاله نمایش تابع خصوصیت. متغیر هدف بر اساس یک توزیع برنولی فرض شده. پارامترهای مدل رگرسیونی تخمین زده شده اند. نمونه مورد مطالعه شامل ۳۱ (باینری) اختصاص داده اند [۱۵].

^۱ اعضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بناب، گروه مهندسی صنایع، دانشگاه آزاد اسلامی، بناب، ایران

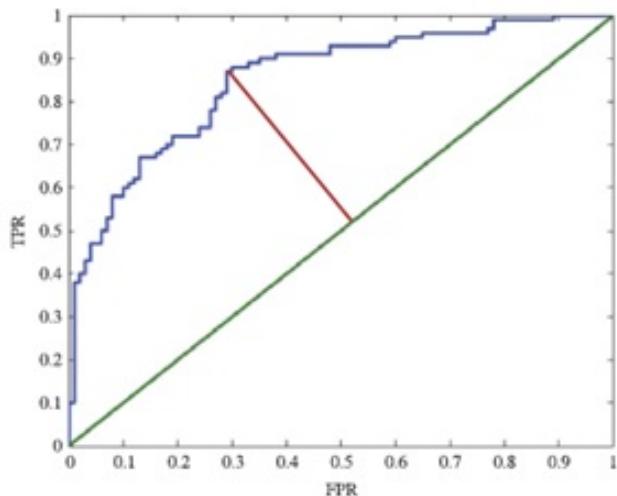
^۲ کارشناس ارشد مهندسی صنایع، باشگاه پژوهشگران جوان و تحبکان، واحد ایلخچی، دانشگاه آزاد اسلامی، ایلخچی، ایران

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بناب، گروه مهندسی صنایع، دانشگاه آزاد اسلامی، بناب، ایران

ثبت ساختگی و با به کارگیریتابع شاخص

$$[y = 1] = \begin{cases} 1, & \text{if } y = 1 \\ 0, & \text{if } y \neq 1 \end{cases}$$

بهترین ردهبندی را، به وسیله بیشترین مقدار از مقادیر AUC مشخص می‌کند.

شکل ۱. حجم نمونه^{*} m^* با روش فاصله اطمینان و روش رگرسیون لجستیک

۲ شرح مسئله ردهبندی

مجموعه نمونه به صورت $D = \{(x_i, y_i) : i = 1, \dots, m\}$ با موضوع (مریض) در نظر گرفته می‌شود و هر مریض با n ویژگی توصیف می‌شود. $x_i \in \mathbb{R}^n$ و مربوط به یکی از دو کلاس است و $y_i \in \{0, 1\}$. هم‌چنین فرض شده y_i دارای توزیع برنولی با تابع چگالی احتمالی به صورت رابطه (۱) است.

$$p(y|B) = \prod_{i=1}^m \theta_i^{y_i} (1 - \theta_i)^{1-y_i} \quad (1)$$

احتمال θ_i به صورت رابطه (۲) تعریف شده.

$$\theta_i = f(x_i^T B) = \frac{1}{1 + \exp(-x_i^T B)} \quad (2)$$

از روش حداکثر درست نمایی،تابع خطابرا رابطه (۱) به صورت رابطه (۳) به دست می‌آید.

$$E(B) = -\ln p(y|B) = -\sum_{i=1}^m (y_i \ln \theta_i + (1 - y_i) \ln(1 - \theta_i)) \quad (3)$$

برآوردهداکثر درستنمایی (MLE)^۴ روشی است برای برآورد کردن پارامترهای یک مدل آماری. وقتی بر مجموعه‌ای از داده‌ها عملیات انجام می‌شود یک مدل آماری به دست می‌آید آنگاه درستنمایی بیشینه می‌تواند تخمینی از پارامترهای مدل ارائه دهد. در حالت کلی روش MLE در مورد یک مجموعه مشخص از داده‌ها عبارتست از نسبت دادن مقادیری به پارامترهای مدل که در نتیجه آن توزیعی تولید شود که بیشترین احتمال را به داده‌های مشاهده شده نسبت دهد (یعنی مقادیری از پارامتر که تابع درستنمایی را بیشینه کند). MLE یک ساز و کار مشخص را برای تخمین ارائه می‌دهد که در مورد توزیع نرمال و بسیاری توزیع‌های دیگر عمل می‌کند.

با حل مسئله بهینه سازی رابطه (۴) الگوریتم ردهبندی به صورت رابطه (۵) به دست می‌آید.

$$\hat{B} = \arg \min E(B) \quad (4)$$

$$a(x, c_0) = (f(x, B) - c_0) \quad (5)$$

داده مورد بررسی بیماران دو کلاس را توصیف می‌کند: ۱- کسانی که قبلاً مورد حمله قلبی قرار گرفته‌اند ۲- بیمارانی که ممکن است در آینده آن را تجربه کنند. از غلظت پروتئین در سلول‌های خونی با عنوان ۲۰ ویژگی استفاده شده است. در این بخش ۴ روش

تابع خصوصیت ردهبندی (AUC) یا همان ناحیه زیر منحنی ROC با معروفی مقادیر (ε) TRP یا نرخ مثبت حقیقی و (ε) FPR یا نرخ

^{*}maximum likelihood estimation

$\hat{p} = \frac{1}{m} \sum_{i=1}^m y_i$ برای آزمایش فرضیه H_0 آماره $Z = \frac{\hat{p} - p_0}{\sqrt{p_0 c_0 / m}}$ محاسبه می‌شود که $\hat{p}$ برآوردگر حداقل درست نمایی برای θ می‌باشد. سرانجام فرمول (۱۰) برای m^* به دست می‌آید.

$$m^* = \frac{p_0 c_0 \left(Z_{1-\frac{\alpha}{2}} + Z_{1-B} \sqrt{\frac{p_1 c_1}{p_0 c_0}} \right)^2}{(p_1 - p_0)^2} \quad (10)$$

۳.۴ وارسی اعتبار (اعتبار سنجی متقابل)

اعتبار سنجی متقابل که گاهی تخمین گردشی نیز نامیده می‌شود، در امر پیش‌بینی مورد استفاده قرار می‌گیرد. استفاده از این روش باعث تعمیم نتایج حاصل از تحلیل آماری بر روی مجموعه داده، صرف نظر از داده‌های آموزشی خواهد شد. همچنین در صورت استفاده از اعتبار سنجی متقابل، به مفید بودن مدل مورد نظر در عمل پی برد می‌شود. به طور کلی یک دور از اعتبار سنجی متقابل شامل افزایش داده‌ها به دو زیرمجموعه مکمل، انجام تحلیل بر روی یکی از آن زیرمجموعه‌ها (داده‌های آموزشی) و اعتبار سنجی تحلیلی بر روی داده‌های مجموعه دیگر (داده‌های تست) است. در پژوهش حاضر، به منظور کاهش پراکندگی، عمل اعتبار سنجی با افزایش مختلف انجام و از نتایج اعتبار سنجی‌ها میانگین گرفته شده است. از جمله روش‌های اعتبار سنجی متقابل میتوان اعتبار سنجی متقابل K -Fold و نمونه‌گیری تصادفی چند مرتبه را نام برد [۱۱، ۱۲].

در این روش نمونه داده شده به دو دسته آموزشی و آزمایشی تقسیم می‌شود $D_T = \{x_i, y_i : i \in T\}$ و $D_L = \{x_i, y_i : i \in l\}$ که

$$l = L \sqcup T$$

حداقل سازگاری با نرخ رابطه (۱۱) محاسبه می‌شود.

$$RS(m) = \frac{\text{AUC}(A, D_{T(m)})}{\text{AUC}(A, D_{L(m)})} \quad (11)$$

در این موضوع مدل f مجموعه آموزشی را تخمین می‌زند ولی برای توصیف مجموعه آزمایشی نمی‌تواند استفاده شود. حداقل سازگاری ممکن است زمانی که حجم نمونه خیلی کم است اتفاق بیفت. سرانجام برای برآورد m^* زمانی که مجموعه داده به دو دسته آموزشی و آزمایشی تحت یک نرخ معین تقسیم می‌شود باید حجم نمونه m افزایش داده شود.

با افزایش m مقدار $RS(m)$ به یک نزدیک می‌شود سرانجام

کافی اگر برای هر $m^* \geq m$ نرخ $RS(m)$ از یک مقدار معین

$1 - \varepsilon_1$ بیشتر شود به دست می‌آید.

برای تخمین حجم نمونه معرفی می‌شوند. که آخرین روش جزء متدهای نوین می‌باشد.

۱.۴ روش قابلیت اطمینان

y_i که هر متغیر پاسخ $D = \{(x_i, y_i) : i \in l = \{1, \dots, m\}\}$ وابسته به متغیر مستقل منحصر به فرد x_i است که $x_i \sim N(\mu, \sigma^2)$ و Δ تفاضل میانگین و مقدار مورد انتظار شناخته شده μ از متغیر تصادفی x_i است. با معلوم بودن σ^2 متغیر توزیع نرمال استاندارد به صورت رابطه (۷) به دست می‌آید.

$$Z = \frac{\bar{x} - \mu}{\sigma} \sqrt{m} = \frac{\Delta}{\sigma} \sqrt{m} \sim N(0, 1) \quad (7)$$

در نهایت کمترین حجم نمونه یا m^* با سطح معنی داری α به صورت رابطه (۸) به دست می‌آید.

$$m^* = \left(\frac{Z_{\alpha/2} \sigma}{\Delta} \right)^2 \quad (8)$$

این روش فقط به دست یابی به یک تخمین حدسی از m^* کمک می‌کند و دلیل آن این است که هیچ یک از مقادیر μ و σ^2 معلوم نیستند. x_i به صورت ترکیب توزیع‌ها به صورت رابطه (۹) توزیع شده.

$$x_i = \begin{cases} N(\mu_1, \sigma_1^2) & \text{با احتمال } \theta_i \\ N(\mu_2, \sigma_2^2) & 1 - \theta_i \end{cases} \quad (9)$$

۲.۴ روش ارزیابی حجم نمونه در رگرسیون لجستیک

فرضیه A : $B_j = 0, j \notin H_0$ را در نظر می‌گیریم که j, B_j این عنصر بردار B از پارامترهای رگرسیون لجستیک است. در این روش فرض بر آن است که ز امین ویژگی در مدل وجود ندارد سپس تخمینی از بردار پارامترهای تحت H_0 صورت می‌گیرد. سپس بردار B_A را به دست آورده و تحت تناوب ۰ : $B_j \neq 0$, H_1 : $B_j = 0$ به دست می‌آید. مجموعه فهرست A^* از A و فهرست j درست می‌شود سپس H_0 و H_1 می‌توانند با قوانین پارامترهای θ_i از توزیع برنولی اصلاح شده و به صورت $\theta_A = \theta_A^*$ در هر موضوع H_1 نوشته شود. ضمناً مقدار دقیق θ_i در هر موضوع مهم نبوده و ما فقط به مقدار جدا شده C_0 اهمیت می‌دهیم سر انجام داریم:

$$H_0 : 1 - C_0 = p_0, \quad H_1 : 1 - C_0 = p_1.$$

فرض می کنیم بردار پارامترهای رگرسیون B دارای توزیع نرمال با تابع چگالی رابطه (۱۳) است.

$$p(B|f_A, \alpha) = \left(\frac{\alpha}{2\pi}\right)^{\frac{|A|}{2}} \exp\left(-\frac{\alpha}{2}\|B - B_0\|^2\right) \quad (13)$$

برای پیدا کردن تابع چگالی احتمالی $P(B|D, \alpha, f_A)$ از پارامترهای رگرسیون از قضیه بیز رابطه (۱۴) استفاده شده است که داده درست نمایی و $P(D|B, f_A)$ یک تابع چگالی احتمالی پیش‌بینی معین است.

$$p(B|D, \alpha, f_A) = \frac{p(D|B, f_A)p(B|\alpha, f_A)}{p(D|\alpha, f_A)} \quad (14)$$

$Z(\alpha) =$ با تعویض رابطه (۱۲) و (۱۳) با رابطه (۱۴) و با $P(D|\alpha, f_A)$ رابطه (۱۵) به دست می‌آید.

$$\begin{aligned} p(B|D, f_A) &= \frac{p(y|x, B, f_A)p(B|f_A, \alpha)}{Z(\alpha)} = \\ &\frac{\alpha^{\frac{|A|}{2}}}{(2\pi)^{\frac{|A|}{2}} Z(\alpha)} \exp\left(-\frac{\alpha}{2}\|B - B_0\|^2\right) \prod_{i=1}^m \theta_i^{y_i} (1 - \theta_i)^{1-y_i} \end{aligned} \quad (15)$$

با فرض دو نمونه مشابه D_{B_1} و D_{B_2} و همچنین روابط توزیع های مؤخر $(P_1(B), P_2(B))$ تشابه این توزیعها از رابطه (۱۶) به دست می‌آید.

$$D_{KL}(P_1, P_2) = \int_{B \in W} P_1(B) \ln \frac{P_1(B)}{P_2(B)} dB \quad (16)$$

$$D_{KL}(p_1, p_2) = \int_{\beta \in w} p_1(\beta) \ln \frac{p_1(\beta)}{p_2(\beta)} d\beta \quad (17)$$

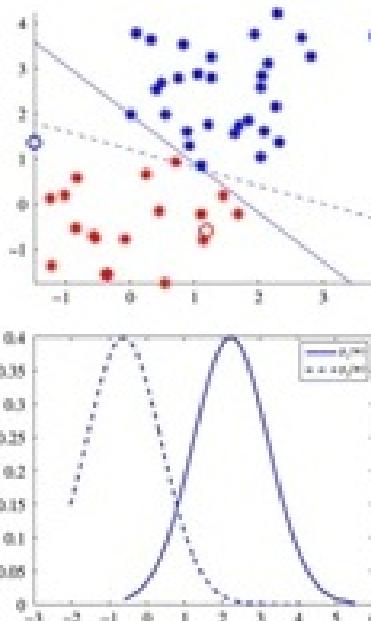
برای تخمین کمترین حجم نمونه m^* به طور تصادفی ویژگی هایی از مجموعه داده یکی یکی حذف می شود و در نتیجه کاهش حجم نمونه m و محاسبه توزیع موخر بردار B با رابطه (۱۴) و سپس رابطه (۱۷) بین تابع چگالی احتمالی از پارامترهای مورد ارزیابی در مجموعه های داده مشابه تخمین زده می شود. این عمل N بار انجام شده و سپس میانگین نتایج گرفته می شود حجم نمونه m^* کافی به نظر می رسد اگر رابطه (۱۷) کمتر با برخی ϵ_2 معین برای $m \geq m^*$ تغییر یابد.

با یک عمل جمع انتگرال رابطه (۱۷) تقریب زده می شود. در این قسمت از بردار پارامترهای رگرسیون لجستیک $\hat{B}$ به دست آمده از حل مسئله (۴) به عنوان بردار میانگین یعنی B_0 در رابطه (۱۶) استفاده می شود. سپس نمونه ای از 500 بردار B بر اساس توزیع نرمال $N(\hat{B}, I_A)$ تولید می شود برای هر کدام از آنها $P_1(B)$

۴.۴ واگرایی کالبک لایبر برای تخمین حجم نمونه

این روش بر اساس مقایسه توابع چگالی احتمالی پارامترهای مدل است [۱۳]. فرض کنید دو دسته مشابه از فهرست ویژگی ها $B_1 \in j$ و $B_2 \in j$. مجموعه های B_1 و B_2 مشابه خواهند بود اگر $|B_1 \setminus B_2| = |B_2 \setminus B_1|$.

در این روش B_2 می تواند با حذف، جایگزین یا اضافه کردن یک عنصر به B_1 به دست آید. پارامترها در نمونه های مختلف $B_1 \neq B_2$ ارزیابی می شوند. شکل ۲ نشان می دهد که چه طور صفحه جداکننده عوض می شود زمانی که دو عنصر به نمونه اضافه می شود. اگر نمونه D_{B_1} به اندازه کافی بزرگ باشد بردار پارامتر B_1 بر اساس D_{B_1} که نباید به طور قابل توجهی متفاوت از B_2 به دست آمده از یک نمونه مشابه نمونه D_{B_2} باشد ارزیابی می شود. ساده ترین روش برای مقایسه آنها محاسبه فاصله اقلیدسی بین B_1 و B_2 است.

شکل ۲. دو کلاس به وسیله صفحه ای جدا شده اند. یک خط چین موقعیت صفحه را بعد از اضافه شدن دو موضوع که داخل دایره مشخص اند نشان می دهد

با ثابت کردن مجموعه داده D و مدل $f_A = f(x_A^T B)$ رابطه (۱)

به صورت رابطه (۱۲) نوشته می شود.

$$p(y|X, f_A) \equiv p(D|B, f_A) = \prod_{i=1}^m \theta_i^{y_i} (1 - \theta_i)^{1-y_i} \quad (12)$$

خیلی مهم اندازه‌گیری شود. با داشتن فهرست‌های جمعی از همه ویژگی‌های جدول ۲ مجموعه‌ای از شاخصه‌های ویژگی‌های بسیار مهم به دست می‌آوریم. $S = U$ برای هر ویژگی تعداد دفعاتی که باید شامل S باشد محاسبه می‌شود. جدول ۱ این تعداد را برای هر ویژگی نشان می‌دهد.

در نمودار فراوانی شکل ۳ مقدار حجم نمونه m^* برای هر

ویژگی به طور جداگانه با رابطه‌های (۹) و (۱۱) نشان داده شده است. حجم نمونه m^* تنها برای ویژگی‌هایی که شامل مدل هستند، همه ویژگی‌های زیستی در سطرهای اول و دوم جدول تخمین‌های حجم نمونه و به دست آمده از روابط (۹) و (۱۱) لیست شده‌اند.

جدول ۲ مجموعه بھینه از ویژگی‌ها را مشابه مقادیر حداقل و مقادیر دقیق AUC نشان می‌دهد. در اینجا $k = 5$ هر دو روش تخمین حجم نمونه زامین ویژگی وابسته به این است که ویژگی مهم چه طور است در رگرسیون لجستیک ویژگی‌های مهم، یک مقدار قابل توجهی از عنصر مشابه B_j از بردار پارامترها به دلیل هزینه بالای بررسی‌های پزشکی هر مریض کاهش تعداد آزمایشات ضروری است بنابراین پیشنهاد شده که فقط ویژگی‌های دارند.

۵ محاسبه آزمایشات

آزمایش روی داده‌های واقعی

مجموعه داده شامل مشاهدات غلظت ۲۰ پروتئین در سلول خونی برای مریض‌های دو کلاس است. شامل به ترتیب ۳۱ و ۱۴ موضوع همه ویژگی‌های نشانگرهای زیستی در سطرهای اول و دوم جدول ۱ لیست شده‌اند.

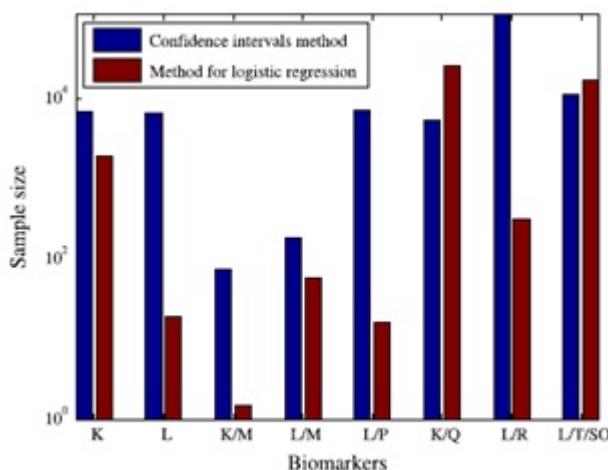
جدول ۲ مجموعه بھینه از ویژگی‌ها را مشابه مقادیر حداقل AUC و مقادیر دقیق AUC نشان می‌دهد. در اینجا $k = 5$ هر دو روش تخمین حجم نمونه زامین ویژگی وابسته به این است که ویژگی مهم چه طور است در رگرسیون لجستیک ویژگی‌های مهم، یک مقدار قابل توجهی از عنصر مشابه B_j از بردار پارامترها به دلیل هزینه بالای بررسی‌های پزشکی هر مریض کاهش تعداد آزمایشات ضروری است بنابراین پیشنهاد شده که فقط ویژگی‌های دارند.

جدول ۱: تعداد ورودی به مجموعه بھینه K برای هر ویژگی

K	L	K/M	L/M	K/N	K/O	L/O	K/P	L/P	K/Q
5	4	3	1	0	0	0	0	2	1
K/R	L/R	$L/R/SA$	$L/T/SA$	$L/T/SO$	U/V	U/W	U/X	U/Y	U/Z
0	1	0	0	1	0	0	0	0	0

جدول ۲: نتایج حاصل از انتخاب ویژگی

A	$S(A)$
$K, L, L/P$	0.9750
$K, L, K/M, K/Q$	0.9671
$K, L, L/M, L/T/SO$	0.9933
$K, L, K/M, L/R$	0.9867
$K, K/M, L/P$	0.9742

شکل ۳. برآورد حجم نمونه با استفاده از روش فواصل اعتماد و روش رگرسیون لجستیک محاسبه برای ویژگی‌های آموزنده‌ترین

۶ نتیجه‌گیری

مشابه استفاده می‌کند. چهار الگوریتم متفاوت تخمین حجم نمونه مقایسه شده‌اند.

این مقاله یک الگوریتم که بیماران دارای اختلال در سیستم قلبی-عروقی را طبقه‌بندی می‌کرد را نشان داد. برای انتخاب مدل رگرسیونی، یک الگوریتم تحقیقی کامل استفاده شد. محققین برای تخمین حجم نمونه یک متادینامیک کردند که بر اساس باقیمانده آماری را بیشتر معرفی می‌کنند. در آینده تکنیک تقاطع اعتبار می‌باشد و از واگرایی کالبک لایبر بین دو توزیع از پارامترهای مدل، مورد ارزیابی در زیر مجموعه داده‌های حرکت کرد.

مراجع

- [1] D. Hosmer, S. Lemeshow, *Applied Logistic Regression*, Wiley, NY, 2000.
- [2] B. Rosner, *Fundamentals of Biostatistics*, Duxbury Press, 1999.
- [3] E. Demidenko, Sample size determination for logistic regression revisited, *Statistics in Medicine* 26 (2007), pp. 3385–3397.
- [4] C. M. Bishop, *Pattern Recognition and Machine Learning*, Springer, 2006.
- [5] D. J. C. MacKay, *Information Theory, Inference, and Learning Algorithms*, Cambridge University Press, 2003.
- [6] J. Friedman, T. Hastie, R. Tibshirani, Additive logistic regression: a statistical way of boosting, *The Annals of Statistics* 28 (2) (2000), pp. 337–407.
- [7] B. Efron, et al., Discussion of least square regression, least angle regression, *The Annals of Statistics* 32 (2) (2004), pp. 465–469.
- [8] T. Fawcet, *ROC Graphs: Notes and Practical Considerations for Researchers*, Kluwer Academic Publishers, 2004.
- [9] E. Kurum, K. Yildirak, G.-W. Weber, A classification problem of credit risk rating investigated and solved by optimisation of the ROC curve, *Central European Journal of Operations Research (CEJOR)* (2012) (special issue at the occasion of EURO XXIV 2010 in Lisbon).
- [10] <http://www.medicalbiostatistics.com>.
- [11] J. O. Berger, L. R. Pericchi, Training samples in objective Bayesian model selection, *The Annals of Statistics* 32 (3) (2004), pp. 841–869.
- [12] S. Amari, N. Murata, K.-R. Muller, M. Finke, H.H. Yang, Asymptotic statistical theory of overtraining and cross-validation, *IEEE Transactions on Neural Networks* 8 (5) (1997), pp. 985–996.

- [13] F. Perez-Cruz, Kullback–Leibler divergence estimation of continuous distributions, in: IEEE International Symposium on Information Theory, 2008.
- [14] S. Bush, (2015), Sample Size Determination for Logistic Regression: A Simulation Study, Communications in Statistics - Simulation and Computation. Volume 44, Issue 2, pp. 360-373.
- [15] E. Frank, Jr. Harrell, (2015), Binary Logistic Regression. Part of the series Springer Series in Statistics, pp. 219-274.